

Список використаних джерел

1. Быстрицкий Е.К. Мировоззрение личности в свете философской традиции: проблема единства сознания, знания и самосознания // Мировоззренческая культура личности (Философские проблемы формирования). – К. : Наукова думка, 1986. – С.89-175.
2. Иванов В.П. Мировоззрение как форма сознания, самоопределения и культуры личности // Мировоззренческая культура личности (Философские проблемы формирования). – К. : Наукова думка, 1986. – С.10-88.
3. Кожевников С.Б. Эвристические горизонты концепции жизненного мира // Вопросы философии. – 2008. – №11. – С.130-142.

Тітова Т. Є., к. психол. н., доцент
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ- ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ У ВИЩІ

Вступ до вищого навчального закладу може супроводжуватись виникненням різноманітних кризових ситуацій, що може бути пов'язане з рядом об'єктивних та суб'єктивних факторів. Зокрема, система навчання вищого навчального закладу кардинально відрізняється від шкільного та вимагає від студента високих адаптаційних можливостей. Йому необхідно не лише реорганізувати зовнішній буттєвий шар життя, але й усвідомити та відрегулювати величезний шар внутрішнього життя (емоційні, вольові, комунікативні та ін. особливості). Від того, наскільки швидко та ефективно першокурснику вдасться адаптуватись у вищі, буде залежати успішність його навчання та подальшого особистісного розвитку (О.А. Раєвська, 2016).

Неможливість студентів-першокурсників пристосуватись до нових умов призводить до дезадаптації, яка може проявлятись у систематичних пропусках навчальних занять, невиконанні навчальних завдань, ускладненнях у взаємодії з викладачами та студентами, пригніченому емоційному стані тощо.

На думку Л. Є. Тарасової, важливим компонентом психолого-педагогічного процесу є психологічний супровід як система професійної діяльності дорослого (викладача, куратора, психолога тощо), основним змістом якої є допомога молоді в усвідомленні та осмисленні власного майбутнього, формуванні навичок життєстійкості, гнучкості та самовизначення у нових життєвих умовах, сприянні розвитку здібностей успішного виконання різноманітних ролей.

Важливими характеристиками психологічного супроводу є, по-перше, його безперервність, постійність та цілісність; по-друге, його здійснення можливе за умови взаємодії всіх учасників навчального процесу (психологів, викладацько-професорського складу, студентів); по-третє, він є цілісним процесом, який поєднує в собі вивчення, розвиток, формування та корек-

цію. Відповідно, психологічний супровід студентів молодших курсів під час навчання у виші повинен, на нашу думку, включати ряд заходів, спрямованих на: 1) діагностику рівня адаптації першокурсників, а також на вивчення їхніх адаптаційних можливостей; 2) розвиток адаптаційного потенціалу студентів та вирішення ускладнень, які виникають у процесі адаптації до навчання у виші; 3) інтеграцію зусиль інституту кураторів, деканатів, студентського самоврядування, психологічної служби, батьків та студентів; 4) залучення студентів до різноманітних заходів, спрямованих на розвиток молодіжної ініціативи (волонтерські рухи, благодійні акції тощо); 5) проведення різноманітних заходів, спрямованих на формування навичок конструктивної взаємодії, розвиток самостійності, рефлексії тощо.

Список використаних джерел

1. Раевская Е.А. Особенности динамики процесса адаптации в университете студентов-первокурсников: первая сессия / Непрерывное образование: XXI век. выпуск 3 (15). – с. 1-17.
2. Тарасова Л.Е. Психологическое сопровождение процессов адаптации первокурсников к образовательной среде вуза / Л.Е. Тарасова // Известия Саратовского ун-та. – Сер. Акмеология образования. Психология развития. – 2014. – Т.3, вып.2(10). – С.142-145.

Хоменко Є. Г., аспірантка
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

РОЛЬ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ОДНОЛІТКАМИ У ГАРМОНІЙНОМУ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКІВ

У сучасному суспільстві розвиток гармонійної особистості дитини є ключовим, основним результатом навчальної діяльності. Перш за все гармонійний розвиток передбачає наявність сприятливих зовнішніх умов. Підлітковий вік є надзвичайно важливим і суперечливим у онтогенезі, адже саме зараз великого впливу мають оточуючі однолітки як для самооцінювання так і для адекватного сприйняття себе у світі. Зважаючи, що провідною діяльністю даного вікового періоду є інтимно-особистісне спілкування, міжособистісна взаємодія між однокласниками є вкрай важливою для формування гармонійного життєвого простору підлітка.

Взаємодія між учнями підліткового віку завжди залишається у полі зору психологів-дослідників. Варто згадати ще Л. С. Виготського, Л. І. Божович, І. С. Кона, Д. Б. Ельконіна, М. Кле, А. В. Мудрика, Т. В. Драгунову, Д. Н. Фельдштейна, М. І. Лісіну. Серед сучасних дослідників слід наголосити на дослідженнях К. В. Седих, Т. Ю. Куниці, Н. В. Сергєєвої, І. А. Василенко. Важливість взаємодії саме між однолітками в підлітковому віці неодноразо-